

ТӨРЭЭН ЧУРТКА ХӨЙ ДУКТУ БЕРЭЭЛ!

Өвүр болгаш Тес-Хем районнарда дүк кыргыздазы

Ийи тонна дүктү дужааган

САМАГАДАП. (Телефон-биле). Тес-Хем районун «Чолураа» көдө ажы-агый артелинде хой кыргыздазы кидин тудук чорун турар. Колхозтун сузунда болгаш Көк-Тей деп черде кайчы-даа 12 хачымы ийи электроагрегаттар ажылдан турар. Оон ийи хой хачымы-биле 80 хире кижин хой кыргыз турар.

Май 26-та чедир 250 ажыг хой кыргызтыңан. Ол болза тус чериниң бөдүн дүктү хойлары боар. Бир хойдан-на ортумаа-биле 1,7 килограмм дүк алынып турар. Кыргычларын аразында муннакчылар бар. Чыжаа, херожеп өмүр биле Э. Кодамай калай хүнде 15—20 чедир хойларын кыргыз, кыргыздарын темпизин дүргедеди, шынарны экижиди турарлар.

Кыргызла пунктуларында агит-хуудушту үндүрүп, аян кыргызчыларын илереди, ажыда четпестерин шүтүмчүлүк турар.

Баштайгы кыргызчылар дүктен 2 тонна ажыг дүктү күрүнөгө дужааган.

Чурукта: Өвүр районун «Коммунизмге орук» колхозунун кыргызла пунктуунда ажил. Баарында электроагрегат-биле, артында хол хачымы-биле өшкүлери кыргыз турары.

Аныяк ирттерниң дүгү

Мөңү кадымда 548 баш бир, ийи харыг аныяк ирттер бар. Олар шүтү бөдүн дүктү. Бо кызы ирттерин хур ажырап дөш оларды алыныны, ажаалды экижиди, бүгү күжүгү үндүргөн мен. Ичингаш ирттерин күндөлдөдү иңиңи көчүгү кудула-ваан.

О. Шынааның Кара-Таарда кыргыздазы пунктууна бо чылын хой кыргыздазы агаалы хүнде мөңү кадымда аныяк ирттерин дүгүн хынап көргө, оларның чамыктарының дүктөрүнүн ааа хоолдун, кыргыз болур апарган болган. Баштайгы ийи хүнде 154 ирттерин кыргызан. Оларын аразында бир харыг ирттеринтер-даа бар. Аалынган дүктү деңизден көргө, бир башка-ла 1435 кг дүк ошаджып турар. Ам чайгы семиртилген эки организмге, күсү агараашкынын организмге чорудар болузма, бир баштан-на 1,7 кг дүктү алыр дөн ошаджымын күсөдип шыдар мен.

Бо кызын кажаа иштин дыр-бааштан база харгаан баажында илдирттинган дүктү чынып турган, ийи шоодай хирени чынып алды. Ол-даа болза дүктү көндүлөрине немере болур. Ам пунктуда дүк кыргыздазынга болум шүтү киржиң, дүктү деңизден, орттуларына лайгааран турар мен. Ол болза калдыг ирт, кайы хире дүк берип турарын мөңү билип алырмыга дузалыг.

Ам калдыг-даа маалын күш-деңизден берип, оон эстыр, сут-күр дүктүр продуктуну белир чыгы үе келген. Малдын бүртү бо үени чып ажылаар болза, кыны-тажаашымыга удуур малды эки семирттип алыр болган кыштын кадыг берге үенине малды хур ажырып, оон амдым чылында хөй продуктуну алыры чугаажок.

Н. НОРБУ,

Ленин аттыг колхозтун хойжуу.

Чурукта: хойжу Н. Норбуңун кыргыз дүктү көрүп турары.

Хой кыргыздазын организастыг эгелээн

Өвүр районун «Коммунизмге орук» көдө ажы-агый артелин дери кыргыздазын май 25-те организастыг эгелээн.

Колхозтун Арыг-Бажы сузунун адаанга чаа кыргыздазы пунктуун дери тургусканы өскө чердерде пунктуларга боаарга элээн көрүштү. Чадагай кажаа иштинде кыргыздазы адаанга электроагрегатты тургускан. Ийди харымыдан хоолдун манжаларын шала дег кылдыр өштөп кадым, үш өдүрүт кылдыр кыргыз кыргызчыларга-даа, хойларга-даа көнчүг өштөп болуп турар. Бир өдүрүдө электроагрегат ажылаар, ийиңизге хол хачымы-биле кыргыз. Ийди деңизин тургускан болган оон чанында дүк салыр черин кыргыз. Кыргызда чери-биле тудушка чагаай кажааже кыргыз хойларын, а кыргыз хойларын оон-биле улашкак өскө кажааже кириш турар.

Баштайгы хүнде 5 хачымыг электроагрегат болган 36 колхозду херожептер хол хачымы-биле күрүнөгө дужаар өшкүлериң дүгүн кыргыз эгелээн. Колхозтун аныяк моторин эш Семис-оол электроагрегаттын моторун соксаал чок ажылдаттышаан, кыргызчыларын ажылын лайгааран турган. Агрегатка мурнуна ажылдан турган дүжугалдыг-даа, чаа өрөнгөн-даа кыргызчылар шалтык чок ажылдан турган. Хол хачымыг кыргызчылар аразында артык чугаа-оон үндүрүр-даа чай чок ажылдан турганар.

Хой кыргыздазының бүгү ажы-

Тес-Хем район бистиң областа эң хөй хойлук болган күрүнөгө хөй дүк бээр районнарын бирээни. Ол районда чүгле кыргыздага кирер хойларын салы 51 муң ажыг турар. Оон иштинде 14 муңну электроагрегат-биле кыргыз. Оон аягыда каш муң өшкүңү база кыргыз.

Районун Ленин аттыг, «Ак-Эрик» колхозтарына хой кыргыздазы май 20—21 хүнеринде эгелээн. Май 26-та чедир районун колхозтары 6142 хойну кыргызан. Оон иштинде 1900 ажыг хойну электроагрегат-биле кыргызан. Ам үеде 72 хачымыг 8 электроагрегат-биле болган 219 хол хачымы-биле кыргыздазын чорудуп турар. Кыргызда 300 ажыг кижин кириңи турар болган район төвүнде О. Шынааже 26 кижини хой кыргыздазын дузалажыры-биле чорудкан. Район бо чылын бир хойдан-на 1,8 кг дүк алыр деп планна болза, бо баштайгы кыргызчылар хойларын бирөөндөн-өш ортумаа-биле 1628 грамм дүк элган. Мөңү ая көргө, хой кыргыздазын шынарны улам экижиди, немере дүктү чымыра, күсү агараашкынын организмге чорудар негеттинип турар.

Хой кыргыздазын баштай кирген Ленин аттыг колхозтун Берт-Дага кыргыздазы пунктууна май 22-де 6 хачымыг электроагрегат болган 47 кижин хол хачымы-биле кыргыздазын организастыг эгелээн. Ол хүнде хойжу Сарыг-оолдун бир кодан хөй кыргызан. Электроагрегатты жезанын эш Арыг-оол ажылдады, а кыргыздаа эркен чылын ажаа ажылдан өрөшкө бер-

лин колхоз даргалынын оралакчылы болган хой ажымын бригадирин эш Самбылдай мергешидиг башкарып, кыргыз дүктүн үчөдүн кылып турган. Кыргызтыңан дүктү удуур-ла деңизден, үчтүк кирип, шынарны тодараткан, савадан турган.

Ол хүн кыргызда хуңдускунун 12 шакта орайтан эгелээн. Ийчалаа-даа ажылы эки организастык азымын, кыргызчыларын шалтык чок ажылдаанынын түнелинде 130 ажыг өшкүңү 3 шак хиреде кыргыз дооскан, бир кодан хөйну кыргыз бергенер.

Май 29-та байдал-биле алырга, ол пунктуда кыргызчыларын саңы 69 кижин чедир-немере. Оон ийитинде хол хачымында 52 кижин дөрт хүн дүжугалды 2486 баш хөй, өшкү кыргызтыңан болган ортумаа-биле бир хойдан-на 1,7—2 кг, бир өшкүдөн-өш 500 граммдан ажыг дүк алынып турар. Чамлык нарын дүктү хойларын дүгү 2,5—3 кг болган.

Кыргызчыларын аразында мурнакчы кижилер илереп турар. Чыжаа, хол хачымы-биле Базыр-оол, Долаана, Сеил хүнде 10 хойну кыргыз турган, 15 чедирин, электроагрегатта Хорзуу, Доста, Бүкүзмаа хүнде 30 ажыг хойну кыргыз туралар.

Күштү улам немере турган, хөй кыргыздазын июнь 5-те доосар дөш кыргызчылар-даа, хөйжудар-даа шүдүргү ажылдан туралар.

Л. МОНГУШ.

Хой кыргыздазының баштайгы хүнеринде четпестер

оларын хой кыргыздазына көш дузалажып, илангыя Румина уг-байнын тыма калыларын тудак чокка хөйну кыргыз турарын дөйтөлдөөр чугула.

М. ШЫНАА, колхозтун хойжусу.

ХУЛЭЭЛГЕВИС КҮҮСЕДИР БИС

Бо чылын областың көдө ажыл-агыйның ажы-ишчилеринин социалисттиг чарымына киришишаан, хөй бүрүздөн ортумаа-биле 2 килограмм дүктү, төрүүр 100 хойдан-на 100-тен өвөш өвөс хураган доруктуруп азыр деп хулээлгени алган мен.

Ам мөңү кодамында 320 төрүүр хойлар эркен кыштап хур ашкан. Оларын иштинден төрөң 294 хөйну хураганын менди камгаан алган мен.

Бо чылын Ак-Чырааның девис-көринге хөй кыргыз тускай пункт тургусуан төлөдө, хойларын боттарымыс кыргыз турар бис.

М. БИМА,

Өвүр районун «Торгалыг» колхозунун хойжусу.

Чурукта: хойжу М. Бима биле (солгай талзында) оон кадым Т. Севиляаның хөй кыргыз олурары.

Колхоз баштаар черден хөй кыргыздазын таланы-биле биске дузалажыр ийи кижини чоруткан. Бистиң бирөөнөс хөйну олардымынга чардыга бээр ужурунда херек кырында үш кижин хөй кыргызымынга шүтү ажылдан турар. Дүгүнү ажаа хоолду, кыргыз өшү четвен хойларын баштай кыргыз турар бис.

Хүнде бир кижин 15-тен өвөш өвөс хөйну кыргыз болза, июнь 5-те мөңү кодамында хойларын кыргыздазы доостуруп болуп, азыр соксаал чок ажылдан турар бис.

М. БИМА,

Өвүр районун «Торгалыг» колхозунун хойжусу.

ОБЛАСТЫҢ ТУДУГЛАРЫНДА

Чарыш калбарган

Кызылдин чаа электростанциязының тудуунда ажылдан турар бригадаларын аразында социалисттиг чарыш калбарган. Тудуунун темпизин дүргедеди, шынарны экижидер, бот-үнесин чыгыдыр, күш-ажылын бүдүрүчүлүгү белир дөш боттарына алган хулээлгелерин ажыг күсөдип турар бригадаларын саны өсөтү үеде көвүдөн. Бригадистер эштер Ткачев, Динлы-Белек, Оленин, Очур-оол оларын бригадаларын аразында чарышты калбартынын түнелинде, ук бригадаларын кезигүнери

хүн бүрүнүн бүдүрүлгө нормаларын 168—256 хуу чедир күсөдип, станциянын тудуун дүргедеди турар.

Тудуужулар эштер Мөчөк-оол, Сметанкин, Себек-оол, Ярославцев, Серен, Кувискаал, Комбуй-оол болган өскөдөр-даа боттарының нормаларын хүн бүрүде 200 хуудан өрү күсөдип, тудуужуларын ортузунга калбартык социалисттиг чарыштын тилекчилери болуп турарлар.

С. САНДАН, Б. БАЙР-ООЛ.

Дүржүлгалыг тудуужунун хүлээлгези

«Тыва тудуг» трестинин хөчүн лашчымы дүржүлгалыг тудуужу коммунист эш Оюн Калзан тудуужулар Хүнүнге күш-ажылыч белек кылдыр бо чылын үшкү кварталының бүдүрүлгө планын август 1-ге чедир база Октябрьның социалист Улуг революциязынын 41 жыл өмүнүн байырдалынга алдар кылдыр чыл планын ноябрь 7-ге чедир бүрүн күсөдип деп белитвен хү-

лээлгени бо дунга алгаш, хүн бүртүнүн нормаларын амгы үеде 200 хуу чедир күсөдип турар.

Дүржүлгалыг тудуужунун үдөгериң бэугаар социалисттиг чарыш бүгү тудуужуларын ортузунда ам калбарган, оон түнелинде күш-ажылын бүдүрүчүлүгү эш Калзаннын ажылап турары тудуг участкасында бедөөн.

С. СЕРГЕЕВ.

Колхозтарда тудуг

Чунар бажын тудар дугайында колхозчуларын чөптүг негелдеген Каа-Хем районун «Совет Тыва» колхозтун баштаар чери каш чыларын дүргүзүндө күсөдөйиң келген. Чунар бажыны тудар дугайында баштаар черин үндүрүп келген шиттилерин 1955 чылдан бээр боттанмайып турар.

Колхозчуларын културалыг негелдезин артыл баштаар чери, оон даргазы эш Нурсат хандырап, чаа чунар бажыны бо чылын туткаш, ажылдапта кивер таланы-биле боттук хемчеглерин азыр ужурат.

С. БИМДЕИ.

Тудугта туубууну улуг ужур-дузунын бардылаашаан, Барымы-Хемчикте «Болышев» көдө ажылагый артелинин баштаар чери бо чылын 60 муң кезек туубуларын бүдүрүп үндүрүп планнан, тускай эвеноу тургускаш, оон ажылаарына эргежок чугула чүдөлдөрүн хандырып берген.

Туубу бүдүрү эвеноун кезигүнери планда көрдүнгөн үшкүк 60 муң өвөс, а 100 муң кезек туубу-

буларын бүдүрүп үндүрүпн хүдөсин алган хайнышкынын ажылап туралар. Олар кыска хуусада 4 муң ажыг кезек туубуларын бүдүрүп белеккөзөнер.

О. ӨНТЕН-ООЛ.

Чоо-Хөл районда Ленин аттыг колхозтун баштаар чери тудуг ажылыче кичээлгенин өсөтү үеде элээн күштедирген. Илангыя тудуг материалдарын белеккөриң база тудуг шөдүңгө сөөрттүп чедир дүргедеди. Ол шыкың 12 муң кезек туубуларын, 8 муң кезек саманың чөөккү хүнерде бүдүрүп үндүрүп.

Тудуг бригадалынын кезигүнери чуртталганың 5 бажынаарын, 700 ажыг баш шөөр мал кивер кажааны ажылдапта киверген.

Б. ТАНОВ.

Чөөн-Хемчик районун Чолаана көдө Советтин чаа конторазынын тудуун эгелээн. Ук тудугта Бажын-Алаак сурунун чурттакчылары ийиңейлиг кириш турар.

М. АН-ООЛ.

Аныяк тудугжу

Барымы-Хемчик района «Болышев» көдө ажылагый артелин аныяк тудуужуу эш Бадрыгы тудуг ажылынга ам 3 чылдарын дүргүзүндө киржиң келген. Бо аразында эш Бадрыгы хөй саным тудууларын кыларынга ийиңкейлиг киришкен.

К. СЕРИН.

Дүржүлгалыг аныяк тудуужу О. Бадрыгы бо дунга хүн бүрүде нормаларын ажыг күсөдип, дүржүлгалы эш-өөрүңге дамчылып берил турар.

Ажылдың темпизин дүргедеди

Бай-Тайга районда Сталин аттыг көдө ажылагый артелин тудуг бригадалынын мурнуна улуг сорулгаары туруп турар. Чүгле чуртталганың белин 70 бажынаарын бо чылын ажылдапта кивер планда көрдүңгөн. Ийиди түрбүже, тудуг ажыларын ол колхозта эңги үеде амыа оожум чоруп турар. Колхозтун 236 кижин составыг тудуг бригадалы чыл эгелээнден бээр чүгле 20 чуртталга бажынаарын кол тудуун дооскан.

Тудуг ажыларын бо колхозта ийиди оожум темпизиг чоруп келгеннин кол чылдагааны чүдөл дөш, тудуужуларын күш-ажылын четлес организастап, оларын ортузунга организастыг хемчеглерин боттандырбайы турарында. Тудуужуларын күш-ажылын организастаарын экижидер айттарыларже колхоз баштаар черинин даргазы эш Комбу, көдө Советтин даргазы

Х. ДОЙНУР.

эш Чымба олар чогуур кичээлгенин уландырбайы келгенер.

Оон түнелинде тудуг бригадалынын кезигүнеринин иштинден 48 кижин күш-хүнүнүн минимумун чедир күсөдөйиң турар, а 8 кижин тудуг ажылынга шүтү киришкен. Чыжаа, колхозчулар Коңгар-оол, Дойбу, Кудай оол тудугта чачылдаа хүн иштинде ажылдаваанар.

Тудуг ажылы белеккөриң-даа болза, оон тудуг шөдүңгө сөөрттүп чедир таланы-биле хемчеглер алдымын келген. Амгы үеде 3271 кубометр тудуг шажы тайгада чылдып турар.

Колхозта тудуг ажыларын темпизин дүргедеди, шынарны экижидер, бот-үнесин чыгыдыр, күш-ажылын бүдүрүчүлүгү организастаар дугайында колхоз баштаар чери хүн бүрүде сагыш салыр ужурат.

ХЕРСОН ОБЛАСТЬ. Дюрипневк районун Дюруна аттыг көдө ажылагый артелинин колхозчулары мал чөмчигин белеккөриң чорудуп турар. Күзүн тараан көк-тарааның 65 гектарының үнүжүн силос кылдыр ажаап турар. Ичингаш колхоз инек бүрүдүңгө 17 тоннадан өвөш өвөс силостот болур.

Күзүн тараан көк-тарааны комбайн-биле кестирип турар болган оон ногаан маассалың автомашиналар-биле силос онгарларыне чорудуп турар.

Чурукта: көк-тарааны комбайн-биле кестирип турары. Фото Ю. Лихутанын. СЭТА-ның фотохрониказы.

М. ЛЮНДУП, «Шынын» тускай корреспондентиңиң.

Францияга республиканы камгалаар чазакты тургузарын ажилчы чоннар негел турар

Францияда байдал

ПАРИЖ. (СЭТА). Франс Пресс агентстведн дахьтанган бэлтгэлээр азырга, республиканы президентиний май 28-тн дургудна чаз чазакты тургузар дугайнда чугаалаа...

Францияны Коммунистг партиязыны ТК-зыныц Политбюрозунуц медеглелл

ПАРИЖ. (СЭТА). «Юманите» солуннуц дахьтанган азырга, республиканы камгалаары дээш ажилчы чоннарынц майныц 28-те Парижке болган чыскаалыг чар-тык миллион кижн кыркшкен.

Чоннуц улуг чыскаалды ооп илай Сен-Назерге, Нантеге, Сент-Этьенге, Анзаге, Монпельеге болган Францияны өске-даа хой-хөй хоорайларында болгузаан.

Францияны Коммунистг партиязыныц ТК Политбюроуц медеглел парлап үндүргөн, мында болза, Парижке болган кайгамчык улуг чыскаалды үзүндө француз найчскаалдыч чону республиканы камгалап алып талазы-биле боттарыныц чагытпаш чок күзүндө илереткен деп айтып турар.

Май 28-тнч хүгү болза, демократия болган чурттуц чагыс эвпиге найчскаалдыч бгыж хангышмылдыгыч чаз херечил болган дээрин медеглешилеан, республиканы камгалаарынын чаз херечил болган дээрин медеглешилеан, республиканы камгалаарынын чаз херечил болган дээрин медеглешилеан...

Республиканы камгалаары дээш Парижтин ажилчы чоннарынц күчүлүг чыскаалы

ПАРИЖ. (СЭТА). Республиканы камгалаарында боттарыныц беленилмедеглээр дээш, Францияныц элээн каш политиктич болган хөй-нитти организацияларыныц кыйгырыын бугуар найчскаалдыч кудумчуларыныц үнгүлөп келген Парижтич чус-чус муц ажилчы чоннарынц май 28-те болган чыскаалы кеежэ уламчылап турган.

Колонналарга Парижтич ажилчыныры-биле болган албай-хаакчылары-биле кадэ политиктич партиаларныц, профивилел болган хөй-нитти организацияларыныц талаа-лекчилери, эртемнич болган урн-чүүлүч ажилдакчылары база чоруп турганнар. Компартияныц ТК секретары Жак Дюво, Компартияныц Политбюрозунуц кезигүнери Казанова, Вермер, Гюло, Фажон, Францияныц социалистг партиязыныц чыгыне секретарынын оралакчысы Пьер Кожан, социалистерниц парламент бөлүгүнүц даргазы Дайсон, даштыкы херектер министр турган Пино, парламент кезигүнери социалистер Десре болган Савари, информация министр социалист Газье, министрлер чөүлөдөлүнүц даргазыныц оралакчылары тургулаан Эдуард Даладе, Поль Рамалье, ЮДСР партиязынц даргазы Миттеран, МРП партиязынц парламент кезигүнери Каде болган Лефевр, кижн эргелериниц англизынц даргазы Данияль Мейер, атомнуц энергия айтырыгыларыныц талазы-биле дээш конисар Франсис Перрон, профивилелер каттыжымшыкчыларыныц удуртукчулары Бенуа Фрамон, Буладу Тексье, дээди өөрө-

диге черлериниц башкылары, Сорбоннаныц профессорлары болган Францияныц өске-даа хой-хөй ажилдакчылары чон-биле кадэ чыскаалык чоруп турганнар.

Нацияныц шүктөн Республика шөүтиге чедир чыскаал шиччээшкениниң үзүндө ажилчынырында болган студентилерияц делегациялары чыскаалга үргүлүп немешип турган. Чыскаалга киржир-биле найчскаалдыч хөй-хөй бугураагериниц ажилчыныры ажилы сохсадып тургулаан.

Найчскаалдыч кудумчулары-биле чыскаалчылар «Марсельезаны», «Интернационалды» ырлап, «Республика делегерини!», «Улугуц фронтуну делегерини!», «Чагыс элсеткениң хөдөлүшкениң делегерини!» деп аозунуларыны салып чоруп турганнар. Парижтич чууттакчылары кудумчулардан, балчычларыныц сонгаларында чыскаалдын киржикчилеринге найчскаалдыч кыйгырылар-биле байыр чедирип, алдыш чыскаалчылары-биле үткүп, «Марсельезаны» болган «Интернационалды» аалгаларын кадэ ырлагылай берип тургулаан.

Парижтич радиоуунуц дахычпып турарында азырга, Парижке кеежа доогулар чыскаал организациясы өрткөн болган «күштүц бугулу кээргүзү шынарагы болуп турган».

Парижтич радиоуунуц дахычпып турарында азырга, республиканы камгалаарыныц чыскаалдары чурттуц элээн каш улуг-улуг хоорайларында, ылангыя Нантеге болган Реннеге база болуп өрткөлзөн.

ЛИВАНДА БАЙДАЛ

КАИР. (СЭТА). Каир радиоуунуц дахычпып турарында азырга, Ливанныц Триполи хоорайга өрткөн хөй-нитти дургудна тура-халышканыныц болган чазак шериглериниң арзынга үскүлешкениңер үргүчүлөп турган. Чазактың шериглери тура-халышканыныц отрядтары хоорайдан үндүр кызып шидевааннар. Сайда хоорайдан тура-халышканыныц кызып үндүр-

Ливаның иштики херектеринге даштыкы холгаарлаашкы

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Юнайтед Пресс Интернейшнл агентстведн корреспондентиниң Бейруттан дахычпып турарында азырга, америка шериг транспорту 18 америка чипк танкыларыны майныц 28-те Бейрутка чедирип берген.

Америка танкыларыны көп турарын чажырап дээш, танкыларыны мында дүжүрүп турар бейрут портту Ливаның полициясы болган жан-дармерианы улус чорувас ымдыр хагган деп корреспондент айтып турар.

Индонезияның чазак шериглериниң чеднишкини

ДЖАКАРТА. (СЭТА). Индонезия армияның информация албанының начальнигының дахычпып бериледаллаш, Антара агентстведн дахычпып турарында азырга, Сулавесиниң соңгу кезең хостар херектич талазы-биле чазак шериглери чаз чеднишкинерини чедип алган. Моротай ортудукка майныц 24-те үймөччилерини ийн отрядтары бөчөпө-биле катая хаара чазак шериглеринге дүжүп берген. Сулавесиниң шала соңгу талазында Сангихе болган Талауд ортудуктарыны бугу-

Американың Каттышкан Штаттары. Джорджия штаттың Атланта хоорайны кудумчуларыны бирээинде улус кылаштар черде херээжин кижн уруглары-биле кадэ болууну чүү-хөвүнүң чыныда олтурар. Бажык хөдөлгенин тейлериң 7 хонук озалдаткан дээш, ажил чок Картерни аша-биле болган уруглары-биле кадэ кудумчуле үндүр ойдамынкан. Ассошиэтед Пресс агентстведн корреспондентиниң ол херээжин-биле чугаала-жыл турар өйдө, он-биле кадэ чүгө оон чаш уруглары бар болган. Оон аша болган шала улугады берген уруглары ажил дилел чоруп барган. Чурукта: ажил чок Картерни каалай чаш уруглары-биле.

Капиталдыч чурттарда уругларның байдалы

Капиталистг чурттарда ажилчы чоннарыны уругларыны экономиктич байдалының үзүктөл чокка басыр-турары болган өрткөн үнөшүлүктү турары уругларның үнөшүлүктү басырларында, оларның азырын болган олур чорунуң өзөргөн чедирип турар. Каттышкан Национал Организацияның чыныда үндүрүлгүлү дуураалары делегей коммунизуну медеглешкенде алдырга, бөмбүрөктө чурттап турар 900 миллион уругларны уштүң ийизи кире-ти тоттур чөмөнмөй турар.

Капиталистг делегейниң чурттарда ажилчы чоннарының чуртталга байдалының эң багай болуп турары уругларга база хоралып салы-дары чедирип турар. Чижээлээрге, АКШ-та миллион-миллион өг-бүлө-лөрүлүлү казанаттарда чурттап турарлар. Нью-Йорк геральды солун бир америка өг-бүлениң амьдалыны мынчаар бижээ: «Буян хунуунуң байырларында Жаэнада Росадио болган оон беш уруглары иштинде солуннар болган бок жыл чыдар чыккыны долгангычкан карагыч өрөлдүн азында олтурганнар. Эрөөлде кандык-даа стол, сандай чок, ынчаарга бажын дээш хөргөгчөн өрө телевизиң дээш бажының газын болган чырыкчыны өжүрүп каалкан. Уруглар отуттар чүү кылдыр бок ажиллап турарлар...»

Уругларның күш-ажылының айтырыгының талазы-биле национал комитеттин медеглериң бугуар алдырга, АКШ-та чыл бүрүндө 7-ден 14 хар чедир назымал 4 миллион ажил уруглар школаларына бугу-ле каникулярларыны үзүндө хөдөлгениң ажиллаар уужурга таярыкты Германияның федералитг Республикасында уруглар алды-кеш улутунуң бугураагерлериң болган туудуларга ажиллап турарлар. Азияның болган Африканың чамдык чурттарында уругларны сандылап чорук амга чедир бар болуп турар.

Делегейде бугу-ле уруглар өөрени-ринге күзөлдөлгөр. Ычылда-даа чамдыктар школалар бээрның орнуна ажилдаары-биле хөдөлгенип турар, оскелерин адал илерил өрө-дөлгениң өртөн төлөп шылаавас болуп, оон өскелер-школалар чоруп-биле алыс школаларга олуттар бугу уругларга недишес болган-биле школалар өөренип турарлар. ЮНЕСКО-нуң медеглериң бугуар алдырга, делегейниң чурттакчы чо-нуунуң 44 хуузу бижик бижбес, ынчаарга чамдык чурттарда херээжин-нерин болган уругларны бижик билбезен 90-91 хуу чедип турар. Саулов Аравияны болган Пеман иш-каш чурттарда чалгыс-даа кыш уруг-школада өөренип турар. Оларга школа чок, олар чүгө «бажык кижилдешкен» турарлар.

Даштыкы парламанын дахычпып турарында азырга, Барыын Европаның болган Американың чурттары амгы үеде өөрөдөлгениң бууралды-гы туруп турар. Чижээлээрге, АКШ-та школа назымал уругларның чүг-ле 77 хуузу школаларда өөренип турар; 4 миллион хире уруглар де-мир үжүктөрүн болган номнары холунга шуут туттай турарлар.

Миллион-миллион кижилер, ажилчы чалып салгачыларыны амы-дыралын болган чаагы чорун үне-лөп көрүп турар бугу кижилер уруг-ларны камгалаары дээш бугу теле-гейде илелекчелер-биле демсезип турарлар. Бугун, уругларны камга-лаарының Делегей хүнүнде, Деле-гей херээжинериниң демократтыг федерациязыны IV конгресиң Вена-га ажиттынар, оң чугаалаары ай-тырында уругларны амыдыралын камгалаар дугайында, уругларны кадыкы камгалаар дугайында, улустарны аразында тайбының болган найчралдыч бугуна кижн энтиреринге уругларны эргелениң дугайында айтырыны кийрген. Уругларны дээр амыдыралдыч болу-рун хандылар, хыдышкының азының айымындан оларны ты-нын алып дээш улустар күштерин мобилиластап турарлар.

Номчукларның бижип турары

Таңды районнуң «Революцияның чалымы» колхозунуң малчыныры малдын чайлаадышкынын органиластыг эгелзөн. Соо кодан шээр малды, дөрт кодан өскөстери Узун-Булуң, Көк-Төб, Утту-Эрик, Төзөгө ден чайлааар-же үндүргөн.

С. ТАНЗЫН-ООЛ.

Тес-Хем районнуң Лепп аттыг көдээ ажил-агый артелинде ветфельдшер Василий Тоуу мал азырлары-биле демсездил улам күштелдирип, мал амнээр талазы-биле мергешилин беддинип турар.

Сөөлгү үеде ветфельдшер эп То-вуу малдың ценуроз (баш дээски-нер) азырын кезип эишеп турар. Ол У. Шынаада Көк-оол, Манзыр, Саарбай, Дамаз оларның ценурозтуг колдургаларын, ол ыткан колхозун О. Шынаада фермазының 5 колдургаларын, Берт-Дага 3 колдургаларын кезип эишеп, Кезиш-кыш эки түшөдүн берип турар.

Совет Тываның беш чылы колхозта

Барыын-Хемчик районда «Совет Тываның беш чылы» колхоз бө чы-лын тараа культураларыны 745 гектарга тарып планыны, 4 күтүскерт-тин 800 гектар, оң иштине ки-зыл-тасты 510 гектарда чашкан. Чагыс суггарылаага белеткенча-лаан, тараажалар амгы үеде кар-тофель, ногаз олуртулаазы чору-дуу турар.

Моон мурунда доктамал ажил-даар ясли чогуңдан артель бугу-рүдгезинге колхозчу херээжинерниң долу киржилгенин хандырбайлап турган. Бө чылдың май 15-те чаз ясли ажиттынган, 70 хире уруг-ларны дүздөп алган. Ам чүгө ту-дугда бешин 50 амгы херээжешер немей ажиллап кирген.

Питипиң малын чогуур өйүдө чайлаадыр, ылангыя дүктү чидир-гип чок ажаап алып дөшт лой кыр-гытталын органиластыг эгелзөп. Эдегейде пункт баштайгы ийн хүгү 240 амгы хойну кыргаван, мын-а агретат эки ажиллап турар. Хөд-чачылары бригадалар база тур-густунуулаан.

Эрткен чылын тудуп эгелзөн кө-дөз клубу бө чылын дооун ажил-лаага кинирер дээш мында 21 клас-сын тускайлап бижылган. Анаа чу-гула херек 34 муц туубуну күр-гөн белеткээрине эише эки ажил-дал турар.

Ада-илерге болган өөреникчилерге

Бай-Тайга, Барыын-Хемчик, Сут-Хөл, Чөөн-Хемчик, Тес-Хем, Биш-Хем, Таңды болган Кал-Хем районнара ном садылары болган школаларга эдилеттинген, тыла дил мында дарааында өөр-өдилге номнарыч садып ап турар: Калничева. Орус дыл (2 класстын). Кызыл-оол, Төзөн чугаз (3 класстын). Сарыг-оол, Төзөн чугаз (4 класстын). Калничева. Орус дыл (4 класстын). Алексеев, ССРЭ төөгүлү (4 класстын). Шевченко, Арифметика (5 болган 6 класстарнын). Пеномаров, Арифметика талазы-биле бодалгаларын болган мергешилгелериниң чымдазы (5 болган 6 класстарнын). Перышкин, Төзөн алгебраура, Хрестоматия (7 класстын). Киришкин, Химия (7 класстын). Хогльфарб, Химия талазы-биле бодалгаларын болган мергешилгелериниң чымдазы (7 класстын). Ада-илер болган өөреникчилер! Үстүңде айткан өөрөдилге номнары ном садыларыга болган школаларга дужаазар.

Областың киноэкраннынга

«ЧҮРЕКТИҢ ТУРАСКААЛЫ» деп М. Горький аттыг киностудиязының 1958 чылда үндүргени кинону көрүчөр.